

تبیین جامعه‌شناختی هویت بریکولاژ در بین جوانان شهر یاسوج با تأکید بر روانشناسی اجتماعی جراحی پلاستیک

محمد حاتمی کیا^۱، منصور حقیقتیان^۱، سیدعلی هاشمیان‌فر^{۲*}

^۱ گروه جامعه‌شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی دهقان، دهقان، ایران، ^۲ گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

تاریخ وصول: ۱۴۰۳/۱۰/۰۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۳/۳۱

چکیده

زمینه و هدف: وضعیت حاکم بر شرایط فرهنگی کشور و تسلط فرهنگ جهانی بر اساس نقش سازنده رسانه‌های جمعی در سراسر جهان و به خصوص در کشور ایران که باعث بحران هویت در بین جوانان شده، به عنوان یک تهدید جدی برای هویت محسوب می‌شود، لذا هدف از این مطالعه تعیین و تبیین جامعه‌شناختی هویت بریکولاژ در بین جوانان شهر یاسوج با تأکید بر روانشناسی اجتماعی جراحی پلاستیک بود.

روش بررسی: این یک مطالعه توصیفی - مقطعی می‌باشد که در سال ۱۴۰۰ انجام شد، جامعه پژوهش جوانان ۱۸-۳۰ ساله شهر یاسوج می‌باشند که به روش پیمایشی صورت گرفت و داده‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته از نمونه‌ای ۳۵۰ نفری با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای گردآوری شد. روایی پرسشنامه بر اساس ضریب آلفای کرونباخ (هویت بریکولاژ ۰/۷۲) و اعتبار آن بر اساس نظرهای افراد متخصص صورت گرفته است. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از آزمون‌های آماری رگرسیون، ضریب همبستگی تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: بر مبنای نتایج استنباطی پژوهش بین این متغیرها و هویت بریکولاژ رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. رابطه بین استفاده از شبکه‌های اجتماعی با هویت بریکولاژ ۰/۵۹، رابطه بین سبک زندگی و هویت بریکولاژ ۰/۵۲، رابطه بین مصرف فرهنگی و هویت بریکولاژ ۰/۷۱ و رابطه بین پذیرش فرهنگ جهانی‌شده و هویت بریکولاژ ۰/۵۰ برآورد شده است. ضریب پیرسون برآورد شده نشان از این دارد که بین این متغیرها و هویت بریکولاژ رابطه مثبت قوی و معنی‌دار وجود دارد ($p < 0/05$).

نتیجه‌گیری: بر اساس این تحقیق، مصرف فرهنگی جوانان تأثیر مثبتی بر هویت بریکولاژ و ابعاد مختلف آن دارند. در واقع، هر چقدر مصرف فرهنگی جوانان ماهیتی جهان‌گرایانه‌تر، فرهنگی و تمایزگرایانه داشته باشد، سطح هویت بریکولاژ در آنان نیز بالاتر است. هویت در جهان سنتی از منابع معنایی مشخص و ثابتی که عموماً ماهیتی محلی داشتند، سرچشمه می‌گرفت؛ اما در اثر جهانی‌شدن فرهنگی، این منابع معنایی ثابت و مشخص نیز مشروعیت معنایی خودشان را از دست داده‌اند.

واژه‌های کلیدی: هویت بریکولاژ، جوانان، روانشناسی اجتماعی جراحی پلاستیک، سبک زندگی

* نویسنده مسئول: سیدعلی هاشمیان‌فر، اصفهان، دانشگاه اصفهان، گروه جامعه‌شناسی

Email: seyedalhashemianfar@yahoo.com

"نشریه علمی پژوهشی ارمغان دانش وابسته به دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یک نشریه با دسترسی آزاد است و تمامی مقالات منتشر شده در این نشریه به صورت دسترسی آزاد منتشر می‌شوند."

مقدمه

فرآیند تغییر و تحول همواره در زندگی بشر نقش مهمی ایفا کرده است. در گذشته، به دلیل کندی این تغییرات، تأثیرات آن نیز کمتر محسوس بود، اما امروزه این فرآیندها با سرعت بیشتری در حال وقوع‌اند. در سال‌های اخیر علاقه جوانان و مخصوصاً زنان در احیاء و بازیابی بدن و به طور کلی‌تر، اهمیت‌دهی از طرف مردم در تعریف بدن خویش رو به افزایش گذاشته است که طی آن بدن به عنوان دارایی‌های شخصی به هویت فردی آنها گره می‌خورد. توجه به بدن در میان جامعه‌شناسی و روانشناسی در دو دهه اخیر مباحث گسترده‌ای را درباره موضوعاتی نظیر؛ هویت، جنبش‌های اجتماعی، فرهنگ مصرفی، سبک زندگی و مدیریت بدن و جراحی‌های زیبایی برانگیخته است (۱). در واقع بدن محملی برای ابراز هویت و نمادی از شخصیت فرد محسوب می‌شود، کنترل بر بدن و توجه به ترکیب تزئین ظاهری و بیرونی آن ابزاری است که به جوانان امکان می‌بخشد روایت مشخصی از هویت شخصی را حفظ کنند و آن را در معرض تماشای دیگران قرار دهند. توجه و حساسیت زیاد جوانان به بدن می‌تواند برای دسته‌ای از جوانان به صورت دغدغه زیاد برای تناسب اندام، بی‌اشتهایی، بیگانگی از بدن و روی آوردن به تکنیک‌های جراحی زیبایی برای رسیدن به ظاهر و اندام ایده آل تظاهر کند. بریکولاژ بدین معنی است که در دوران پست‌مدرن امروز، انسان به دنبال همان هویت تکه تکه است. هویت، دیگر امری موروثی نیست، بلکه اکتسابی و حاصل معاشرت و زندگی‌کردن با دیگران است و تمام نگاه‌ها معطوف به روندی است

که هویت، در جریان آن ساخته و پرداخته می‌شود (۲). محقق با هدف تقویت و پایدارسازی هویت بومی در شرایطی که تعاملات جهانی و منطقه‌ای به طور فزاینده‌ای در حال گسترش هستند، به تبیین جامعه‌شناختی هویت بریکولاژ (هویت ترکیبی یا چند رگه‌ای) پرداخته است. این تحقیق به دنبال بررسی اثر متغیرهای پذیرش فرهنگ جهانی شده، سبک زندگی، استفاده از شبکه‌های اجتماعی و مصرف فرهنگی بر هویت هویت بریکولاژ (هویت ترکیبی یا چند رگه‌ای) بوده به طوری که تغییر ساختار جامعه مورد بررسی از سنتی به مدرنیته و برخی از پیامدهای ناشی از تأثیر دنیای مدرنیته بر ساختارهای سنتی از جمله بحث هویت و به طور خاص هویت ترکیبی و چندرگه‌ای می‌تواند از جمله مسایل و مشکلات فرهنگی و اجتماعی جامعه مورد بررسی باشد. محقق معتقد است پرداختن به چنین موضوعی از این نظر که تأثیر متغیرهای فوق‌الذکر را بر ظهور پدیده هویت ترکیبی یا چندرگه‌ای مورد بررسی قرار می‌دهد، از اهمیت خاصی برخوردار بوده به خصوص در ابعاد سبک زندگی و مسائل فرهنگی و جهانی شدن، تا براساس نتایج آن بتوان به‌طور عملی و راهبردی برای اقدامات خاص از طرف نهادهای فرهنگی و اجتماعی استان و همچنین سازمان‌های ملی مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

از آنجا که تبیین موضوع در هر پژوهشی مبتنی بر ادبیات تحقیق دیگران بوده تا نسبت به بررسی و همسویی با موضوع مورد تحقیق ارزشیابی گردد. در این مطالعه نیز این پژوهش‌ها در ارتباط با متغیر هویت بریکولاژ و عوامل مورد بررسی شامل

پذیرش فرهنگ جهانی شده، مصرف فرهنگی، سبک زندگی و استفاده از شبکه‌های اجتماعی با دیگر پژوهش‌ها همسو می‌باشد به طوری که هاشمیان‌فر، گنجی و چینی در تحقیقی تحت عنوان «عوامل مؤثر بر هویت بریکولاژ به برخی از این متغیرها از جمله فرهنگ مصرفی پرداخته‌اند. گنجی، سلیمان نژاد و حسین زاده در تحقیقی برخی از عوامل مؤثر بر هویت بریکولاژ از جمله مصرف فرهنگی را بررسی نموده‌اند (۳). هم‌چنین بررسی‌های خارج از کشور ویسچر، هوسینکول و اوماهونی دیدگاه‌های فرهنگی مؤثر بر هویت بریکولاژ را مورد بررسی قرار داده که همسو با تحقیق می‌باشد (۴). لیشون و بول با بررسی هویت بریکولاژ؛ به الگوهای مصرف، سبک زندگی پرداخته است. و در نهایت بارت و دیگران به سبک زندگی و طبقات اجتماعی بر توسعه هویت بریکولاژ پرداخته که همه این بررسی‌ها با این تحقیق همسو و هماهنگ می‌باشند (۵).

بریکولاژ مفهومی است که نخستین بار لوی استروس، مردم‌شناس فرانسوی، آن را به کار برد. بریکولاژ بر نظم دهی مجدد و استفاده از عناصر نمادین و غیر نمادینی اشاره دارد که خرده فرهنگ جوانان معمولاً برای انتقال معنا و مفاهیم جدید با آن تعریف می‌شود. این مفهوم بیشتر در تحلیل خرده فرهنگی جوانان غربی به کار رفته است که در آن نشانه‌ها و عناصر متفاوت و گاه متضادی که مشخصه سبک زندگی خاصی هستند و در کنار هم به کار گرفته می‌شوند و توأمأً هویتی چند عنصری و پیوندی به فرد می‌بخشند. دیگ هبدایج از بانیان مکتب

بیرمنگام در مقاله ای تحت عنوان "معنی ماد" در سال ۱۹۷۵ به این نکته توجه می‌کند که چگونه کسانی که به فرهنگ ماد گرایش دارند برخی کالاهای مصرفی را انتخاب می‌کردند و آنها را در متنی جدید و به گونه‌ای ترکیب می‌کردند که بیشتر با گرایش‌های خرده فرهنگی خودشان منطبق بود تا با ارزش‌های مسلط جامعه (۶). استفاده ترکیبی از نشانه‌ها و کالاهای فرهنگی به صورت آگاهانه برای ابراز هویت و یا سلیقه‌های خرده فرهنگی گاه در سطوحی از جوانان جامعه ایران نیز مشاهده می‌شود (۷). برای تحلیل مفهوم فرهنگ و زیرشاخه‌های آن نظیر؛ هویت، ارزش‌ها، هنجارها و سبک زندگی، نظریه‌های مختلفی در سطح جهانی مطرح شده‌اند. یکی از این نظریه‌ها، بررسی‌های فرهنگی بیرمنگام است که به وسیله دیک هبدایج توسعه یافته و به بررسی جامعه‌شناختی هویت از طریق مفهوم بریکولاژ پرداخته است. این نظریه به صورت تاریخی و جامعه‌شناختی وضعیت فرهنگی و اجتماعی بریتانیا را تحلیل می‌کند (۸). برای درک رفتارها و کنش‌های فرهنگی در جوامعی که از تنوع اجتماعی برخوردارند، لازم است به بررسی خرده فرهنگ‌ها توجه ویژه‌ای داشته باشیم (۹). در واقع دیک هبدایج با برجسته‌سازی فرهنگ و توصیف خرده فرهنگ‌ها دنبال این بود که نشان دهد چگونه جوانان دارای خرده فرهنگ از طریق (مد، آرایش و موسیقی) مقاومت‌گرا به مخالفت با فرهنگ غالب آلازم نشان می‌دهند (۱۰).

آنتونی گیدنز در آثار خود به بررسی هویت در بستر تغییرات مدرنیته می‌پردازد و معتقد است که ویژگی‌های فردمحوری، مصرف‌گرایی و مادی‌گرایی در جوامع مدرن منجر به شکل‌گیری پدیده‌های نامطلوبی می‌شود. در این جوامع، افراد به طور مداوم به خود و هویت خود مشغول‌اند و در سایه معیارها و ارزش‌های مدرن به تحلیل و بازنگری در مورد خود می‌پردازند (۱۱). ژان بودریار در ادامه مدعی است سیاست تولید در عصر مدرنیته جای خود را به مصرف در عصر پسامدرنیته داده است و فرآیند کالایی شدن در همه عصرها شکل گرفته است. از نظر او، «مصرف یک اسطوره است؛ یعنی، گفتار جامعه معاصر درباره خود است و شیوه‌ای است که جامعه ما از خود صحبت می‌کند» (۱۲). از دیدگاه بودریار، مصرف‌گرایی معاصر نمی‌تواند از ساختارهای هویتی به خصوص در بین نوجوانان و جوانان منفک باشد. بریکولاژ معرف نوعی سرهم‌بندی پدیده‌های نامتجانس است، اما فرد بریکولر (پیروی‌کننده) مجموعه‌های هویتی از پیش موجود را منفعلاً نمی‌پذیرد، بلکه، با تکه‌تکه کردن سازه‌های هویتی و جابجایی آن‌ها، هویتی جدید می‌سازد و فعالانه در ساخت معانی تازه و تحول آن نقش‌آفرینی می‌کند (۱۳). تحلیل‌های روان‌شناختی بدن از توصیف ویژگی‌های فیزیولوژیک آن فراتر می‌روند و علاوه بر خصوصیات فیزیکی هم‌چون وزن بدن به معیارهای غیرعلنی هم‌چون گرایش‌ها و رفتارها نیز توجه دارند

و مثلاً اهمیت وسواس شدید نسبت به ظاهر را مورد توجه قرار می‌دهند. بدین ترتیب، رویکرد تجربه‌گرایی پزشکی امتداد خود را به ابعاد ساختی و عاطفی نیز کشانده است. تعاریف روانکاوانه از رفتارهایی هم‌چون اختلالات تغذیه‌ای، بی‌اشتهایی و بیگانگی از بدن، عموماً مفروضات فردگرایانه را مبنا قرار می‌دهند. تبیین روان‌شناختی و یا روان‌کاوی به واسطه نادیده گرفتن متن اجتماعی و فرهنگی اختلالات و مشکلات مربوط به بدن و توجه ناکافی به جزئیاتی مانند آسیب‌شناسی فردی و یا خانوادگی و هم‌چنین تبیین ناکافی از معانی اجتماعی گرایش جنسی بزرگسالان به تفکیک جنسیت، مورد انتقاداتی قرار گرفته است، برای مثال انتظار این است که در فرهنگ‌های مصرفی سرمایه‌داری که هم‌زمان گرایش‌های محرک نسبت به زنان را ترویج می‌کند، آن را تنزل می‌بخشد و هم‌زن و هم‌بدن زن را کم‌ارزش می‌شمارد، فهم و تفسیر عمیقی از آن چه بدن زن به آن اشاره دارد، ارایه شود و این رویکرد در این زمینه با ضعف‌هایی همراه است. (۱۴) در نگاه روان‌کاوانه، مفهوم‌سازی از ویژگی‌های مردانه جزئی از تلاش زنان برای تکامل به مثابه یک هویت جدید اجتماعی است که دختران جوان برای دست‌یابی به آن می‌بایست واجد خصوصیتی گردند که فرهنگ جامعه مدت‌های طولانی آن‌ها را نسبت به آن منع کرده و آن را منحصرأ در اختیار مردان گذاشته است. علاقه به لاغری، جست‌وجو برای ظاهر و اندام کامل بیش از

یاسوج با تاکید بر روانشناسی اجتماعی جراحی پلاستیک بود.

روش بررسی

این یک مطالعه توصیفی - مقطعی می‌باشد که در سال ۱۴۰۰ انجام شد، جامعه آماری این تحقیق عبارت است از کلیه جوانان شهر یاسوج واقع در سن ۱۸ تا ۳۰ سال می‌باشد. روش نمونه‌گیری در این تحقیق به صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای است. در این تحقیق محاسبه حجم نمونه از بین جوانان شهر یاسوج تعداد ۳۵۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب گردید. روش کیفی اعتبار صوری که همان تأیید پرسشنامه به وسیله استادان موضوع مورد مطالعه می‌باشد، در مورد طیف‌های طرح شده در این تحقیق مورد توجه بوده است. پرسشنامه نهایی در ابتدا و انتها به وسیله استاد راهنما و استاد مشاور و برخی از صاحب نظران تأیید شده است. مبحث حجم نمونه و نحوه محاسبه آن یکی از مباحث بسیار کلیدی در پژوهش‌ها می‌باشد که معمولاً محققین در این خصوص سوالات بسیاری دارند و البته معمولاً در تعیین حجم نمونه دچار اشکالی اساسی هستند، چون معمولاً برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران یا جدول کرجسی و مورگان استفاده می‌کنند که باتوجه به این که این فرمول‌ها بر اساس پارامتر نسبت طراحی شده‌اند و در بسیاری از موارد کاربرد ندارند، لذا محققان را در دفاع از رساله یا پذیرش مقاله در مجلات

آن که با طرد هویت زنانه مرتبط باشد، با پذیرش آن مربوط است. به خاطر چنین ایدئولوژی است که برخی از زنان میانسال جامعه به ورزش‌های خاص و یا جراحی‌های زیبایی روی می‌آورند و دغدغه‌هایی مشابه با دختران جوان پیدا می‌کنند (۱۵). در همین راستا، نائومی ولف نظام‌های زیبایی را برای زنان فراگیر و مصرفی می‌داند و این حقیقت را نیز تصدیق می‌کند که بیشتر زنان خواهان تطبیق با آن هستند. وی در کتاب اسطوره زیبایی بیان می‌کند که زنان از زمان جنبش فمینیستی اواخر دهه ۱۹۶۰ به بعد به موفقیت‌های زیادی کسب کرده‌اند، اما به طرز معما گونه در ارتباط با تن شان شخصاً بازنده بوده‌اند (۱۶). بازندگی زنان در حوزه بدن از این حیث است که "دستورالعملی مردسالارانه از طریق رسانه‌ها و صنعت مد به تن آنها شکل می‌دهد. عجیب این است که از یک سو تعداد زنانی که به خاطر رسیدن به هیکل ترکه‌ای قبل از دوران بلوغ خود دچار اختلال در خوردن می‌شوند، مدام افزایش می‌یابد؛ از سوی دیگر، بیشترین میزان جراحی پلاستیک مربوط به بزرگ کردن پستان است. بنا به اعلام مجله انجمن جراحان پلاستیک آمریکا تعداد اعمال جراحی بزرگ کردن سینه در سال برابر با ۹۴۰۰۰ مورد است. بنابر استدلال ولف، این همان اسطوره زیبایی یعنی شاخه فرهنگی واکنش منفی علیه حقوق کسب شده از سوی زنان است (۱۷). لذا هدف از این مطالعه تعیین و تبیین جامعه شناختی هویت بریکولاژ در بین جوانان شهر

معتبر علمی دچار دردسر بزرگ می‌کند. برای حل این مشکل باید از نرم‌افزارهای تعیین حجم نمونه مانند سمپل پاور بهره گرفت. در این تحقیق محاسبه حجم نمونه در بین جوانان شهر یاسوج که تعداد آنها ۳۹۹۳۱ نفر مرد و زن می‌باشد. به منظور برآورد حجم نمونه از نرم‌افزار SPSS استفاده گردید که با درصد خطای ۰/۰۵، توان بالاتر از ۰/۸۰ و حجم اثر ۰/۲۰، حجم نمونه تعداد ۳۵۰ نفر برآورد شد. مطلوب‌ترین مقدار درصد خطا ۰/۰۵ و توان ۰/۸۰ و حجم اثر ۰/۲۰ برای روش‌های تحلیلی آماری مبتنی بر همبستگی می‌باشد. روش نمونه‌گیری در این تحقیق به صورت نمونه‌گیری طبقه‌ای غیرهمگن است. برعکس نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای که در آن گروه‌ها همگن هستند. از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای غیر همگن هنگامی استفاده می‌شود که طبقه‌ها دارای ساخت ناهمگن و ناهمگون باشند. در این صورت جامعه مورد پژوهش به طبقات مختلف تقسیم‌بندی می‌شوند. یعنی جامعه مورد پژوهش را به طبقات همگن تقسیم می‌کنیم، به طوری که افراد همگن در یک طبقه قرار می‌گیرند؛ سپس از هر طبقه‌ای که همگن هستند، به نسبت تعداد افراد مورد نمونه انتخاب می‌شوند (۱۸). در تحقیق حاضر جهت جمع‌آوری اطلاعات برای پی‌ریزی مبانی کلی تحقیق هم‌چون تعاریف، عوامل، ابعاد، ضرورت‌ها و نظریه‌ها از بررسی‌های کتابخانه‌ای مانند؛ مقالات، کتب لاتین و فارسی استفاده شده است. روش کیفی اعتبار صوری که همان تأیید

پرسشنامه به وسیله استادان موضوع مورد مطالعه می‌باشد، در مورد طیف‌های طرح شده در این تحقیق مورد توجه بوده است. پرسشنامه نهایی در ابتدا و انتها به وسیله استاد راهنما، استاد مشاور و برخی از صاحب نظران تأیید شده است. در پژوهش‌های مقدماتی، پرسشنامه با ۵۰ نفر تست شده و طیف‌ها مورد آزمون پایایی قرار گرفتند. در نتیجه، آن گویه‌های نامناسب که سبب کاهش ضریب پایایی طیف می‌شدند، برخی به کلی حذف گردید و گویه‌های دیگری جایگزین آن شد و برخی که نیز به نظر می‌رسید اشکال دارد، اصلاح گردید و آلفای آنها محاسبه شد. پرسشنامه هویت بریکولاژ در سال ۱۴۰۰ به وسیله محمد حاتمی‌کیا ساخته شده است، این پرسشنامه ۷۹ سوال دارد که دارای ۱۹ خرده مقیاس است که هر خرده مقیاس به طور تقریبی دارای ۳ الی ۴ سوال می‌باشد که بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت (از ۱ تا ۵) نمره‌گذاری می‌شود. بنابراین حداقل نمره ۷۹ و حداکثر آن ۳۹۵ است. بنابراین هرچه نمره آزمودنی بالاتر باشد، نشانگر هویت بریکولاژ بیشتر جوانان است.

داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS، AMOS و آزمون‌های آماری رگرسیون، ضریب همبستگی پیرسون، نوع آزمون‌ها بوسیله مدل‌سازی معادلات ساختاری تجزیه و تحلیل شدند.

جدول ۱: ضریب آلفای کرونباخ برای محاسبه پایایی ابزار تحقیق

ردیف	متغیر(سازه)	تعداد گویه‌ها	ضریب آلفای کرونباخ
۱	هویت بریکولاژ	۱۸	۰/۷۲
۲	پذیرش فرهنگ جهانی شده	۹	۰/۷۰
۳	سبک زندگی	۲۲	۰/۷۱
۵	استفاده از شبکه اجتماعی	۱۷	۰/۸۰
۶	مصرف فرهنگی	۹	۰/۷۴

یافته‌ها

لیسانس و بالاتر بیشترین نمونه آماری را به خود

اختصاص داده‌اند(جدول ۳).

بین متغیرهای استفاده از شبکه‌های اجتماعی، مصرف فرهنگی، سبک زندگی و پذیرش فرهنگ جهانی شده با هویت بریکولاژ رابطه وجود دارد. برای آزمون فرضیه بالا از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. برآوردهای این ضریب در جدول زیر گزارش شده است(جدول ۴).

مقادیر برآورد شده در جدول مبین این است که همه متغیرهای مستقل پژوهش با هویت بریکولاژ رابطه معنی‌داری وجود دارد($p \leq 0/05$). با توجه به مقادیر ضریب پیرسون می‌توان گفت رابطه همه متغیرهای مستقل با هویت بریکولاژ مستقیم و در حد بالاست، استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر هویت بریکولاژ تأثیر دارد(جدول ۴).

برآوردهای مربوط به برازش کلیت مدل معادله ساختاری و پارامتر اصلی این مدل(اثر متغیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر هویت بریکولاژ) در شکل و جدول‌های زیر گزارش شده است(شکل ۱).

این قسمت از یافته‌های پژوهش به نوعی محور اصلی این مقاله محسوب می‌شود. در واقع در این قسمت فرضیه‌های پژوهش با استفاده از آزمون‌های آماری مورد بررسی قرار گرفته‌اند؛ در ادامه با استفاده از رویکرد مدل‌سازی معادله ساختاری کوواریانس - محور نخست فرضیه‌های دو متغیر در قالب اثرات مستقیم و در ادامه اثرات غیرمستقیم در قالب مدل‌های با متغیر میانجی و در نهایت نیز مدل تجربی پژوهش با استفاده از رویکرد مذکور آزمون شده‌اند.

بر حسب مقادیر جدول بالا ۴۸/۳ درصد از نمونه آماری پژوهش مردان و ۵۱/۷ درصد زنان هستند؛ بنابراین می‌توان گفت زنان درصد بیشتری از نمونه آماری را نسبت به مردان به خود اختصاص داده‌اند(جدول ۲).

بر حسب مقادیر جدول بالا ۲۳/۴ درصد از نمونه آماری پژوهش دارای تحصیلات دیپلم، ۳۶/۳ درصد فوق‌دیپلم و ۴۰/۳ درصد دارای تحصیلات لیسانس و بالاتر هستند، بنابراین افراد دارای تحصیلات

برآورد مقادیر مربوط به شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری نشان‌دهنده این است که مدل مفروض تدوین شده به وسیله داده‌های پژوهش حمایت می‌شود، در واقع برازش داده‌ها به مدل برقرار و شاخص‌ها بر مطلوبیت مدل معادله ساختاری دلالت دارند (جدول ۵).

با توجه به مقادیر برآورد شده در جدول ۶؛ الف. ضریب تعیین برابر با ($R^2=0/65$) است. به عبارت دیگر ۶۵ درصد از تغییرات متغیر هویت بریکولاژ بر اساس متغیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی قابل تبیین است. با توجه به مقادیر مربوط به حجم اثر شاخص ضریب تعیین این مقدار بزرگ و دلالت بر توان بالای متغیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی در تبیین واریانس متغیر هویت بریکولاژ دارد. ب. مقدار ضریب اثر این متغیر بر هویت بریکولاژ برابر ($\beta=0/80$) و در سطح ($p<0/05$) معنی‌دار است. بر این اساس، فرضیه پژوهش مبنی بر تأثیر متغیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر هویت بریکولاژ، تأیید می‌شود. مقدار ضریب تأثیر بیانگر اثر مستقیم و بالای این متغیر بر هویت بریکولاژ است.

برآوردهای مربوط به برازش کلیت مدل معادله ساختاری و پارامتر اصلی این مدل (اثر متغیر سبک زندگی بر هویت بریکولاژ) در شکل و جدول‌های زیر گزارش شده است (شکل ۲ و جداول ۶ و ۵).

برآورد مقادیر مربوط به شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری نشان‌دهنده این است که مدل مفروض تدوین شده به وسیله داده‌های پژوهش

حمایت می‌شود، درواقع برازش داده‌ها به مدل برقرار و شاخص‌ها بر مطلوبیت مدل معادله ساختاری دلالت دارند (شکل ۲ و جدول ۷).

با توجه به مقادیر برآورد شده در جدول ۸؛ الف. ضریب تعیین برابر با ($R^2=0/45$) است. به عبارت دیگر ۴۵ درصد از تغییرات متغیر هویت بریکولاژ بر اساس متغیر سبک زندگی قابل تبیین است. با توجه به مقادیر مربوط به حجم اثر شاخص ضریب تعیین این مقدار بزرگ و دلالت بر توان بالای متغیر سبک زندگی در تبیین واریانس متغیر هویت بریکولاژ دارد. ب. مقدار ضریب اثر این متغیر بر هویت بریکولاژ برابر ($\beta=0/67$) و در سطح ($p<0/05$) معنی‌دار است، بنابراین، فرضیه پژوهش مبنی بر تأثیر متغیر سبک زندگی بر هویت بریکولاژ، تأیید می‌شود. مقدار ضریب تأثیر بیانگر اثر مستقیم و بالای این متغیر بر هویت بریکولاژ است.

برآوردهای مربوط به برازش کلیت مدل معادله ساختاری و پارامتر اصلی این مدل (اثر متغیر مصرف فرهنگی بر هویت بریکولاژ) در شکل و جدول‌های زیر گزارش شده است (شکل ۳).

برآورد مقادیر مربوط به شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری نشان‌دهنده این است که مدل مفروض تدوین شده به وسیله داده‌های پژوهش حمایت می‌شود، در واقع برازش داده‌ها به مدل برقرار و شاخص‌ها بر مطلوبیت مدل معادله ساختاری دلالت دارند (شکل ۳ و جدول ۹).

با توجه به مقادیر برآورد شده در جدول ۱۰؛ الف. ضریب تعیین برابر با ($R^2=0/79$) است.

به عبارت دیگر ۷۹ درصد از تغییرات متغیر هویت بریکولاژ بر اساس متغیر مصرف فرهنگی قابل تبیین است. با توجه به مقادیر مربوط به حجم اثر شاخص ضریب تعیین این مقدار بزرگ و دلالت بر توان بالای متغیر مصرف فرهنگی در تبیین واریانس متغیر هویت بریکولاژ دارد. ب. مقدار ضریب اثر این متغیر بر هویت بریکولاژ برابر $(\beta = 0/89)$ و در سطح $(p < 0/05)$ معنی‌دار است؛ بنابراین، فرضیه پژوهش مبنی بر تأثیر متغیر مصرف فرهنگی بر هویت بریکولاژ، تأیید می‌شود. مقدار ضریب تأثیر بیانگر اثر مستقیم و بالای این متغیر بر هویت بریکولاژ است.

برآوردهای مربوط به برازش کلیت مدل معادله ساختاری و پارامتر اصلی این مدل (اثر متغیر پذیرش فرهنگ جهانی‌شده بر هویت بریکولاژ) در شکل و جدول‌های زیر گزارش شده است (شکل ۴ و جدول ۱۱ و ۱۲).

برآورد مقادیر مربوط به شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری نشان‌دهنده این است که مدل مفروض تدوین شده به وسیله داده‌های پژوهش حمایت می‌شود، درواقع برازش داده‌ها به مدل برقرار و شاخص‌ها بر مطلوبیت مدل معادله ساختاری دلالت دارند.

با توجه به مقادیر برآورد شده در جدول ۱۲؛ الف. ضریب تعیین برابر با $(R^2 = 0/44)$ است. به عبارت دیگر ۴۴ درصد از تغییرات متغیر هویت بریکولاژ بر اساس متغیر پذیرش فرهنگ جهانی‌شدن قابل تبیین است. با توجه به مقادیر مربوط به حجم اثر شاخص ضریب تعیین این مقدار بزرگ و دلالت بر توان بالای متغیر پذیرش فرهنگ جهانی‌شده در تبیین واریانس متغیر هویت بریکولاژ دارد. ب. مقدار ضریب اثر این متغیر بر هویت بریکولاژ برابر $(\beta = 0/66)$ و در سطح $(p < 0/05)$ معنی‌دار است؛ بنابراین، فرضیه پژوهش مبنی بر تأثیر متغیر پذیرش فرهنگ جهانی‌شده بر هویت بریکولاژ، تأیید می‌شود. مقدار ضریب تأثیر بیانگر اثر مستقیم و بالای این متغیر بر هویت بریکولاژ است.

در این قسمت مدل تجربی پژوهش با استفاده از رویکرد مدل‌سازی معادله ساختاری مورد برازش قرار گرفته است. برآوردهای مربوط به شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل و پارامترهای اصلی این مدل (اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای مستقل پژوهش بر هویت بریکولاژ) در شکل زیر گزارش شده است (شکل ۵).

جدول ۲: توزیع نمونه آماری پژوهش برحسب جنس

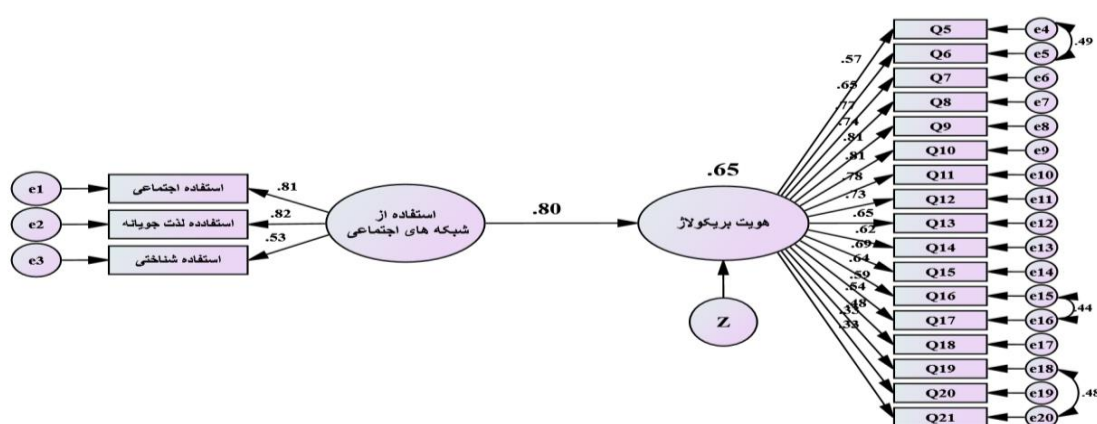
جنس	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
مرد	۱۶۹	۴۸/۳	۴۸/۳
زن	۱۸۱	۵۱/۷	۱۰۰
کل	۳۵۰	۱۰۰	

جدول ۳: توزیع نمونه آماری پژوهش برحسب تحصیلات

تحصیلات	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
دیپلم	۸۲	۲۳/۴	۲۳/۴
فوق دیپلم	۱۲۷	۳۶/۳	۵۹/۷
لیسانس و بالاتر	۱۴۱	۴۰/۳	۱۰۰
کل	۳۵۰	۱۰۰	

جدول ۴: برآورد ضریب همبستگی متغیرهای مستقل پژوهش با متغیر هویت بریکولاژ

متغیر	ضریب پیرسون	سطح معنی داری	هویت بریکولاژ	حجم نمونه
استفاده از شبکه های اجتماعی	۰/۵۹			
سبک زندگی	۰/۵۲			
مصرف فرهنگی	۰/۷۱			
پذیرش فرهنگ جهانی شده	۰/۵۰			
		۰/۰۰۱		۳۵۰

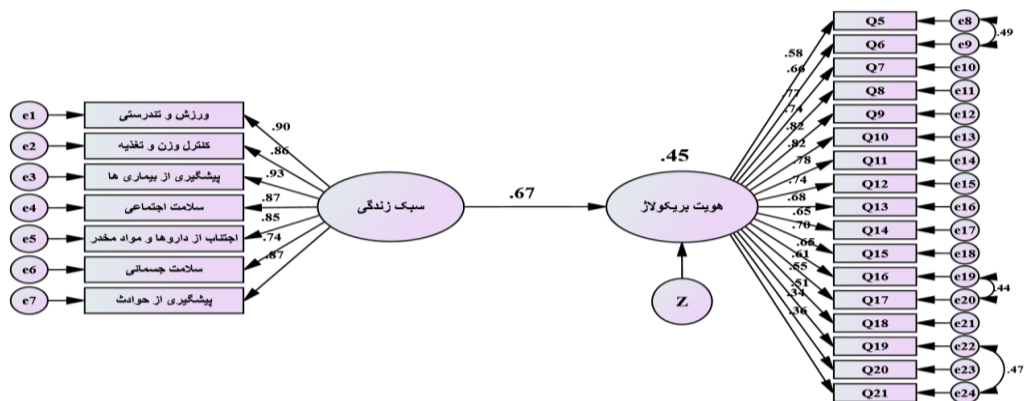
شکل ۱: مدل معادله ساختاری اثر استفاده از شبکه های اجتماعی بر هویت بریکولاژ

جدول ۵: برآورد مقادیر شاخص های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری

شاخص	برآزش مطلق			برآزش تطبیقی			برآزش مقتصد		هَلتر
	CMIN	GFI	TLI	CFI	PCFI	DF	CMIN/DF	RMSEA	
مقدار	۷۴۱/۲۹	۰/۸۲	۰/۸۰	۰/۸۲	۰/۷۲	۱۶۷	۴/۴۴	۰/۰۸	۹۴

جدول ۶: برآورد مقادیر اثر متغیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر هویت بریکولاژ

متغیر مستقل	مسیر	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ضریب تأثیر	CR	سطح معنی‌داری
شبکه‌های اجتماعی	<---	هویت بریکولاژ	۰/۶۵	۰/۸۰	۱۰/۲۷	۰/۰۰۱

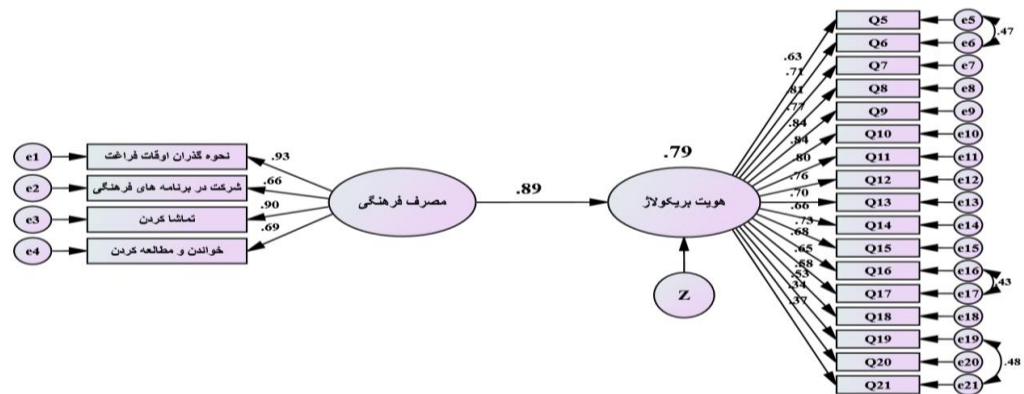
شکل ۲: مدل معادله ساختاری اثر سبک زندگی بر هویت بریکولاژ

جدول ۷: برآورد مقادیر شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری

شاخص	برآزش مطلق			برآزش تطبیقی			برآزش مقتصد		هئتر
	GFI	CMIN	TLI	CFI	PCFI	DF	CMIN/DF	RMSEA	
مقدار	۱۱۲۰	۰/۸۰	۰/۷۸	۰/۸۰	۰/۷۲	۲۴۹	۴/۵۰	۰/۰۸	۹۰

جدول ۸: برآورد مقادیر اثر متغیر سبک زندگی بر هویت بریکولاژ

متغیر مستقل	مسیر	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ضریب تأثیر	CR	سطح معنی‌داری
سبک زندگی	<---	هویت بریکولاژ	۰/۴۵	۰/۶۷	۹/۷۸	۰/۰۰۱

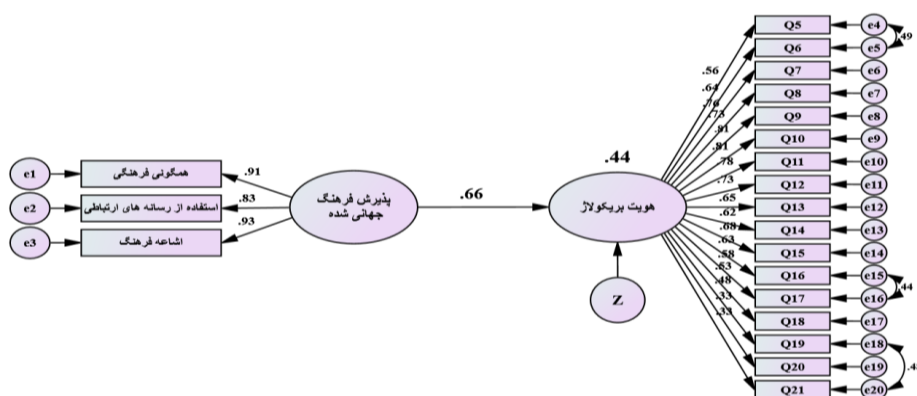
شکل ۳: مدل معادله ساختاری اثر مصرف فرهنگی بر هویت بریکولاژ

جدول ۹: برآورد مقادیر شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری

شاخص	برآزش مطلق			برآزش تطبیقی			برآزش مقتصد		هئتر
	GFI	TLI	CFI	PCFI	DF	CMIN/DF	RMSEA		
مقدار	۰/۸۳	۰/۸۰	۰/۸۱	۰/۷۳	۱۸۶	۴/۳۵	۰/۰۷	۹۵	

جدول ۱۰: برآورد مقادیر اثر متغیر مصرف فرهنگی بر هویت بریکولاژ

متغیر مستقل	مسیر	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ضریب تأثیر	CR	سطح معنی‌داری
مصرف فرهنگی	<---	هویت بریکولاژ	۰/۷۹	۰/۸۹	۱۳/۰۷	۰/۰۰۱

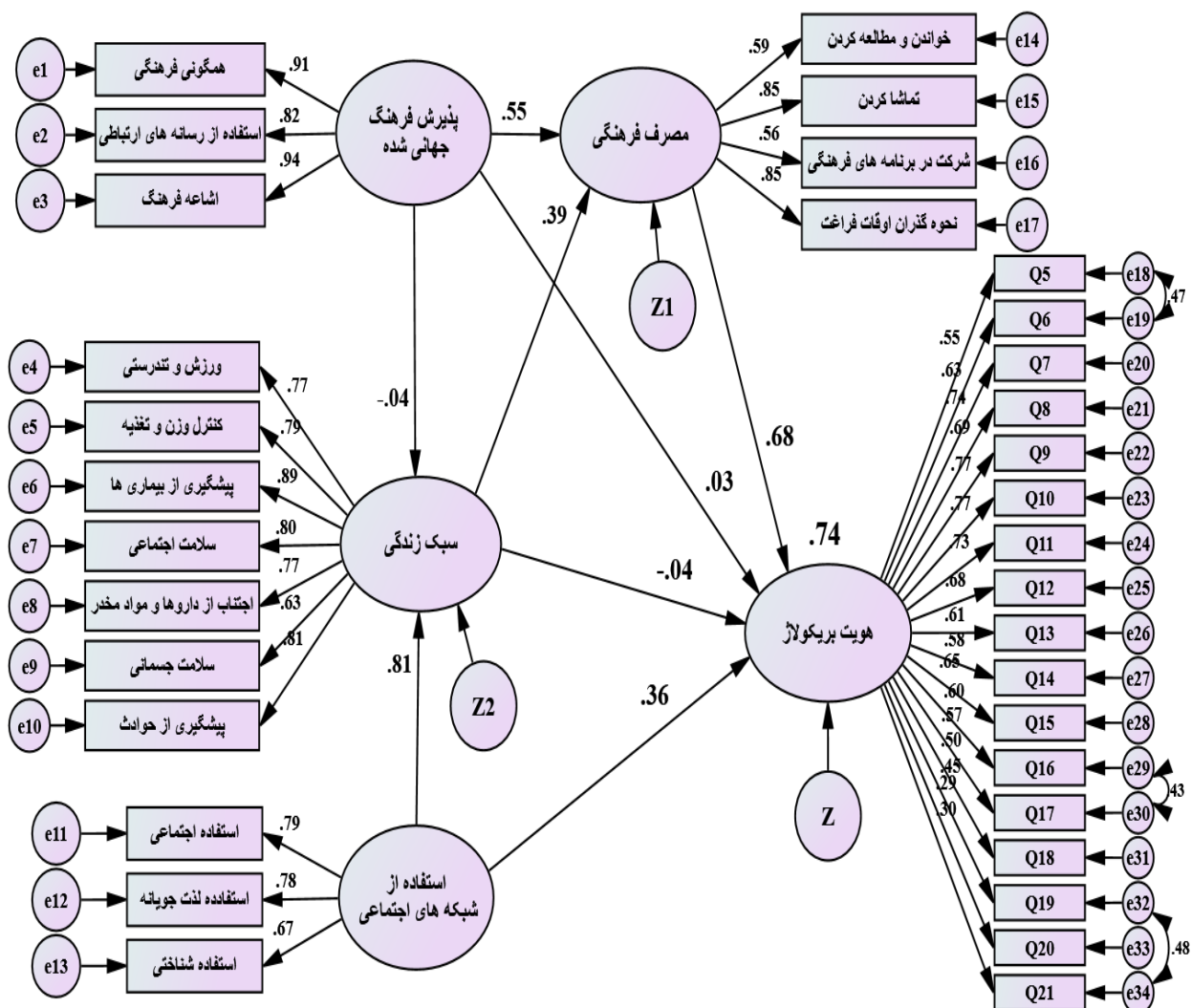
شکل ۴: مدل معادله ساختاری اثر متغیر پذیرش فرهنگ جهانی‌شده

جدول ۱۱: برآورد مقادیر شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری

شاخص	برآزش مطلق			برآزش تطبیقی			برآزش مقتصد		هئتر
	GFI	TLI	CFI	PCFI	DF	CMIN/DF	RMSEA		
مقدار	۰/۸۳	۰/۸۱	۰/۸۴	۰/۷۱	۱۶۷	۴/۸۷	۰/۰۸	۸۶	

جدول ۱۲: برآورد مقادیر اثر متغیر پذیرش فرهنگ جهانی‌شده بر هویت بریکولاژ

متغیر مستقل	مسیر	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ضریب تأثیر	CR	سطح معنی‌داری
پذیرش فرهنگ جهانی‌شده	<---	هویت بریکولاژ	۰/۴۴	۰/۶۶	۹/۶۹	۰/۰۰۱

شکل ۵: مدل معادله ساختاری اثر متغیرهای مستقل پژوهش بر هویت بریکولاژ

بحث

فرآیند تغییر و تحول همواره در زندگی بشر نقش مهمی ایفا کرده است. در گذشته، به دلیل کندی این تغییرات، تأثیرات آن نیز کمتر محسوس بود، اما

امروزه این فرآیندها با سرعت بیشتری در حال وقوع‌اند. در سال‌های اخیر علاقه جوانان و مخصوصاً زنان در احیاء و بازیابی بدن و به طور کلی‌تر، اهمیت‌دهی از طرف مردم در تعریف بدن خویش رو

به افزایش گذاشته است که طی آن بدن به عنوان دارایی‌های شخصی به هویت فردی آنها گره می‌خورد. توجه به بدن در روانشناسی در دو دهه اخیر مباحث گسترده‌ای را درباره موضوعاتی نظیر؛ هویت، فرهنگ مصرفی، سبک زندگی و مدیریت بدن و جراحی‌های زیبایی برانگیخته است (۱۹)، لذا هدف از این مطالعه تعیین و تبیین جامعه شناختی هویت بریکولاژ در بین جوانان شهر یاسوج با تاکید بر روانشناسی اجتماعی جراحی پلاستیک بود.

بر مبنای یافته‌های استنباطی پژوهش، سطح هویت بریکولاژ در بین افراد مورد بررسی بالاتر از متوسط ارزیابی شده است. در تبیین این مسئله می‌توان چند عامل را مورد بررسی قرار داد. اولین عامل، تحولات فرهنگی - اجتماعی است که جامعه ایرانی در سال‌های اخیر تجربه کرده است. توسعه فناوری‌های ارتباطی مانند موبایل، تبلت، شکل‌گیری شبکه‌های اجتماعی مجازی و تحولات ارزشی از جمله این تغییرات هستند. این عوامل سبب شده‌اند که جوانان به دنبال هویتیابی از طریق خودبیانگری بر مبنای عناصر چندگانه معنایی باشند. عامل دوم، کاهش قدرت و مشروعیت نهادهای معنابخش رسمی مانند خانواده، مدرسه و رسانه‌های رسمی هستند. هویت نسل جوان جهانی، هویتی بریکولاژ است و نسل نوین ایرانی که در دالان جهانی‌شدن فرهنگی زیست می‌کند، گریزی از بریکولاژیستی کردن هویت خویش ندارد. نسل جوان ایرانی (از جمله جوان یاسوجی) تکثر هویتی و آزادی انتخاب معنا را خواهان است.

یافته‌های این بخش از پژوهش در راستای یافته‌های هاشمیان‌فر و همکاران (۲۰)، کوثری (۲۱)، لیشون و بول (۲۲) است.

بر مبنای نتایج، استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی تأثیر مثبت و معنی‌داری بر هویت بریکولاژ دارد. در تبیین این مسئله می‌توان به تأثیرگذاری زیاد شبکه‌های اجتماعی مجازی مانند اینستاگرام، تویتر، تلگرام در جامعه ایرانی و به ویژه در میان جوانان اشاره نمود. امروزه تقریباً هر جوان ایرانی به صورت مداوم از شبکه‌های اجتماعی مجازی استفاده می‌کند. شبکه‌های اجتماعی مجازی تبدیل به گذرگاهی برای رفت و آمد معناهای هویتی متکثر شده‌اند. از این طریق، شبکه‌های اجتماعی مجازی مرزهای سنتی هویت‌ها را می‌شکنند و با تکه‌های هویتی دیگر درهم می‌آمیزند. محصول این درهم‌آمیختگی، مفصل‌بندی منابع هویتی و توسعه هویت بریکولاژ است. نتایج این بخش از پژوهش در راستای نتایج افشاریان (۲۳)، کلانتری و حسینی (۲۴)، لانگ و چن (۲۵)، باری و همکاران (۲۶) و ماری‌المجد (۲۷) است.

همچنین نتایج حاصل از مدل‌سازی معادلات ساختاری نشانگر این بود که سبک زندگی افراد مورد بررسی بر هویت بریکولاژ تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد. در تبیین این مسئله می‌توان به تحولات سبک زندگی جوانان در جامعه ایرانی رجوع کرد. جوانان ایرانی تحت تأثیر پدیده‌هایی مانند جهانی‌شدن و شبکه‌های اجتماعی، به منابع فرهنگی در سطح جهانی دسترسی پیدا کرده‌اند. همین مسئله سبب شده است

که عناصری نوین را وارد سبک زندگی خودشان نمایند که در مواردی در تعارض با عناصر فرهنگی - ارزشی سبک زندگی ایرانی - اسلامی است. نتایج این بخش از پژوهش در راستای نتایج بهزادیان نژاد (۲۸)، ارمکی و شالچی (۲۹)، اقایاری (۳۰) است. بوردیو در کتاب تمایز بیان می‌کند که تمایزات اجتماعی و ساختاری از رهگذر صور فرهنگی اتفاق می‌افتند. کلیه اعمال مصرف، یعنی استحصال و دخل و تصرف باید به منزله نمایشی از تسلط بر یک رمز ارتباطی در نظر گرفته شود و نیز باید به منزله یک «گرایش زیباشناختی» درک شود که پر تقاضا کردن عنوانی است که دنیای فرهنگ تحمیل می‌کند، اما بوردیو معتقد است که این شیوه مصرف فرهنگی افراد است که تعیین‌کننده تمایزات در جامعه نوین است. افراد با مصرف کالاهای فرهنگی، سبک زندگی خودشان را به نمایش می‌گذارند (۳۱).

همچنین نتایج حاصل از مدل‌سازی معادلات ساختاری نشانگر این بود که مصرف فرهنگی افراد مورد بررسی بر هویت بریکولاژ تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد. در تبیین این مسئله می‌توان گفت جوانان با مصرف کالاهای فرهنگی به دنبال بازتعریف هویت خودشان هستند. در این وضعیت، مصرف فرهنگی در تعامل با هویت بریکولاژ قرار می‌گیرد. هر قطعه از مصرف فرهنگی، هر کالای فرهنگی که جوانان مصرف می‌کند، بخشی و قطعه‌ای از پازل هویت چهل تکه آنان را شکل می‌دهد. نتایج این بخش از پژوهش در راستای یافته‌های هاشمیان‌فر و همکاران (۳۲)،

نکایی و آرانجی (۳۳)، کاتز و همکاران (۳۴) است. هبداچ در کتاب مقاومت از طریق مناسک نشان می‌دهد که چگونه خرده‌فرهنگ‌ها از ویژگی‌های ظاهری چون مد و سبک به عنوان نشانه‌ای برای اعتراض به جایگاه خود در جامعه استفاده می‌کردند. وی و کلارک معتقدند که انسجام و هماهنگی خرده‌فرهنگ‌های جوانان از طریق فرآیند بریکولاژ خلق می‌شود. در واقع، هبداچ بر خلق یک موقعیت معنایی و هویتی نوین تحت عنوان بریکولاژ تأکید می‌کند که تحت تأثیر مصرف فرهنگی رخ می‌دهد (۳۵). همچنین نتایج حاصل از مدل‌سازی معادلات ساختاری نشانگر این بود که پذیرش فرهنگ جهانی‌شده به وسیله افراد مورد بررسی بر هویت بریکولاژ تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد. همان‌طور که بحث شد، جهانی‌شدن فرهنگی هم‌زمان با توسعه روزافزون رسانه‌های اجتماعی مجازی سبب شده است عناصر ارزشی و فرهنگی هویت‌بخش متعلق به فرهنگ‌های دیگر، در اختیار جوانان ایرانی قرار بگیرند. این عناصر هر کدام متعلق به بخشی از ساحت فرهنگی جوامع هستند که هنگامی که در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند، نوعی هویت بریکولاژ را در جوانان ایرانی شکل می‌دهند. این فرهنگ جهانی‌شده ماهیتی تکه‌تکه شده، ترکیبی و چندلایه دارد که در تناسب با ماهیت هویت بریکولاژ قرار دارد. بر این اساس می‌توان گفت که جوانانی که فرهنگ جهانی‌شده را مورد پذیرش قرار می‌دهند، هویت بریکولاژ در آنان بیشتر نمود پیدا می‌کند. نتایج این بخش از پژوهش در

راستای یافته‌های کوثری (۳۶)، نسترن (۳۷) است. برای تبیین نظری نتایج این بخش می‌توان به دیدگاه گیدنز در زمینه جهانی‌شدن فرهنگی رجوع نمود. گیدنز معتقد است که جهانی‌شدن فرهنگی نه تنها سبب همسان‌سازی هویتی در سطح جهانی نشده است، بلکه سبب تکه‌تکه شدن هویتی نیز گردیده است. از نظر وی، فرآیند جهانی‌شدن فرآیند همگن‌سازی نیست بلکه فرآیندی تفکیک‌ساز است و همه‌چیز را به هم به صورت یک دست توسعه نمی‌دهد و پیامدهایش به هیچ‌وجه خطرناک نیستند و از آن‌ها هم‌گیزی نیست. گیدنز جهانی‌شدن فرهنگی از طرق مختلف ذهنیت جوانان و سبک زندگی آنان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. رشد رسانه‌های ارتباطی نوین مانند فضای مجازی و دیجیتالی، مصرف فرهنگی، جابجایی سریع کالاها و محصولات فرهنگی به دلیل ازجاکندگی زمانی و فضایی سبب شده است که جوانان ایرانی (از جمله جوانان یاسوجی) به سرعت به منابع معنایی و هویتی جهان‌محور دسترسی پیدا کنند. بنابراین آنچه مشخص است این می‌باشد که جهانی‌شدن فرهنگی سبب تکثر هویتی از طریق بازتنظیم‌های متکثر و سیال و چندلایه در بین جوانان شده است. (۳۸)

پژوهش حاضر در میان جوانان شهر یاسوج انجام شده است. بنابراین نمی‌توان نتایج آن را به دیگر مناطق ایران تعمیم داد. با توجه به سیالیت هویت در میان جوانان، احتمالاً وضعیت هویت بریکولاژ و عوامل مؤثر بر آن در دیگر مناطق ایران متفاوت خواهد بود. تأثیر عوامل زمینه‌ای، فرهنگی و اجتماعی

هرچند در جهان نوین در فرآیند هویت‌یابی جوانان کم‌رنگ شده است، اما نمی‌توان از تأثیر آن‌ها غافل بود. جامعه ایرانی یک جامعه چندفرهنگی است و این مسئله ممکن است سبب شود نتایج پژوهش حاضر قابل‌تعمیم به دیگر مناطق ایران نباشد.

هویت بریکولاژ اساساً پدیده‌ای پیچیده و چندبعدی است که نیاز به مطالعه‌ای گسترده دارد. به نظر می‌رسد بخشی از این مسئله نیاز به پژوهشی کیفی دارد، اما محدودیت‌های زمانی انجام پژوهش حاضر مجال بررسی هم‌زمان کیفی هویت بریکولاژ در میان جوانان یاسوجی را نداد، لذا پیشنهاد می‌شود با ترویج و تبلیغ سبک زندگی سالم و استفاده مؤثر و مفید از شبکه‌های مجازی و پرهیز از استفاده غیرمعارف و آسیب‌زا و استفاده به جا و بهینه از روند پذیرش فرهنگ جهانی شده و توجه به الگوهای صحیح مصرف فرهنگی، شرایطی فراهم گردد که با مشارکت و تعامل نهادهای فرهنگی نسبت به مصون نمودن جوانان و چاره‌اندیشی پیرامون تغییرات صحیح این متغیرها در جهت کاهش آسیب‌های ناشی از هویت ترکیبی برنامه‌ریزی‌های لازم به عمل آید.

نتیجه‌گیری

با وجود این که نتایج پژوهش نشان از این داشت که هویت بریکولاژ در بین جوانان یاسوجی در سطح بالاتر از متوسط قرار دارد، اما این را نمی‌توان به صورت یکسان در مورد همه جوانان صادق دانست. آنچه تعیین‌کننده سطح بریکولاژ جوانان است،

مشارکت نویسندگان

تمامی نویسندگان مشارکت فعال در فرآیند

این مقاله داشته اند.

میزان استفاده آنان از شبکه‌های اجتماعی مجازی، مصرف فرهنگی، سبک زندگی و پذیرش فرهنگ جهانی شده است. هر چقدر میزان این متغیرها در بین جوانان بیشتر باشد، سطح هویت بریکولاژ در آنان نیز بالاتر خواهد بود.

تقدیر و تشکر

بدین وسیله از کورش داوری و سایر کسانی که در تدوین این مقاله ما را یاری کردند، تشکر به عمل می‌آید.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که هیچ‌گونه تعارض منافعی در خصوص این مقاله وجود ندارد.

حمایت مالی

منابع مالی این کار تحقیقی به وسیله محققین تأمین گردیده است.

ملاحظات اخلاقی

این مقاله برگرفته از رساله ی مقطع دکتری جامعه‌شناسی گرایش گروههای اجتماعی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان با کد اخلاق IR.IAU.YASOOJ.REC.1404.007 می‌باشد.

REFERENCES

- 1.Ekhlasi, E. An Introduction to the Sociology of the Body. 1st ed. Tehran: Sociologists Publications; 2018; 24.
- 2.Hashemianfar S.A, Chini N. Bricolage Identity and Consumer Culture. Tehran: Sociologists Publications; 2016; 10.
- 3.Hashemianfar SA, Ganji N. Chini A study of factors affecting bricolage identity with emphasis on cultural consumption among the youth of Isfahan. Quarterly Journal of the Iranian Association for Cultural Studies and Communication 2011; 23: 97-124.
- 4.Zakaei MS. Culture of youth studies. Tehran: Ageh Publishing; 2007; 37.
- 5.Zakaei MS. Sociology of iranian youth.1st ed. Tehran: Ageh Publishing; 2007; 46.
- 6.Hebdaij D. From culture to hegemony, in the collection of articles on cultural studies, translated by homeira moshirzadeh. Tehran: Ayandeh Pouyan Cultural Institute;1999; 385.
- 8.Hebdaij D. From culture to hegemony, in the collection of articles on cultural studies, translated by homeira moshirzadeh. Tehran: Ayandeh Pooyan Cultural Institute;1999; 384.
- 9.Edgar A, Sedgwick P. Key concepts in cultural theory, translated by naser al-din ali taghaviyan. Tehran: Cultural and Social Studies Research Institute of the Ministry of Science, Research and Technology; 2009; 226.
- 10.Zakai MS. Culture of youth studies. Tehran: Agha Publishing House; 2007; 27.
- 11.Seidman S. The conflict of opinions in sociology. Translated by Hadi Jalili, Tehran: Ney Publishing House; 2009; 260.
- 12.Baudrillard J. Consumer Society, Myths and Structures (Translated by Pirouz Izadi). Tehran: Sales Publishing House; 2011: 46.
- 13.Ganji M. Mohammad Soleiman Nejad and Mehdi Hosseinzadeh Fermi. A study of factors affecting bricolage identity among adolescents and youth in karaj. Quarterly Journal of Communication Culture Studie 2012; 23(57): 315-39.
- 14.Zakai MS. Youth, body and culture of fit, quarterly. Journal of Cultural Research 2021; 1(19): 171.
- 15.Zakai MS. Youth, body and culture of fit. Quarterly Journal of Cultural Research 2007; 1(19): 172.
- 16.Ekhlasi E. An Introduction to the Sociology of the Body.1st ed. Tehran: Sociologists' Publications; 1397; 35.
- 17.Ekhlasi E. An Introduction to the Sociology of the Body. Tehran: Sociologists' Publications 1397; 1397; 36.
- 18.Mirzaei K. Research, research and research paper writing. 1st ed. Tehran; Sociologists Publications;1388; 176.
- 19.Ekhlasi E. An Introduction to the sociology of the body. 1st ed. Tehran: Sociologists Publications; 2018; 24.
- 20.Hashemianfar SA. Mohammad ganji and nafiseh chiny. A study of factors affecting bricolage identity with emphasis on cultural consumption among the youth of isfahan. Quarterly Journal of the Iranian Association for Cultural Studies and Communication 2011; 23(97): 124.
- 21.Kowsari M. Globalization, Identity and cultural bricolage. National identity and globalization, tehran: institute for research and development of humanities 2005; 27.
- 22.Hashemianfar SA. Chiny N. Identity Bricolage and Consumer Culture. Tehran: Sociologists Publications; 2016; 70.
- 23.Afsharian N. Predicting the Formation of modern identity in female students based on the use of virtual social networks. Journal of Communication Research 2017; 89: 121-47.
- 24.Hashemianfar SA, Ganji M, Chiny N. Study of factors affecting bricolage identity with emphasis on cultural consumption among the youth of Isfahan. Quarterly Journal of the Iranian Association for Cultural Studies and Communication 2011; 23: 97-124.
- 25.Hebdaij D. From culture to hegemony, in the collection of articles on cultural studies, translated by homeira moshirzadeh. Tehran: Ayandeh Pouyan Cultural Institute; 1378 :350.
- 26.Ganji M, Soleiman Nejad M, Hosseinzadeh Fermi M. Study of factors affecting the identity of bricolage among adolescents and young people in Karaj. Quarterly Journal of Communication Culture Studies 2022; 57(23): 315-39.
- 27.Scott I. Sociology of Postmodernism (Translated by Hassan Chavushian). Tehran: Markaz Publications; 1382: 49.
- 28.Alikhani AA. Theoretical foundations of identity and identity crisis. 2nd ed. Tehran: Jihad Daneshgahi Publications; 2007; 56.

- 29.Aramaki A, Chavushian.H. The Body as a Media of Identity. Iranian Journal of Sociology 2002; 4: 57- 75.
- 30.Aghayari S. A Study of Women's Tendency to Plastic Surgery. Tehran: Bachelor's Thesis in Social Sciences 2003: 69.
- 31.Bourdieu P. Theory of action of scientific reasons and choice, translated by morteza mardiha. 5th ed. Tehran: Naghshvanger;1393; 132.
- 32.Hashemianfar SA, Chiny N. Bricollage Identity and Consumer Culture. Tehran: Sociologists Publications; 2016; 191.
- 33.Zakae MS. Youth, body and culture of fit. Quarterly Journal of Cultural Research 2017; 1(19): 168.
- 34.Alikhani AA. Theoretical foundations of identity and identity crisis. 1ST ed. Tehran: Jihad Daneshgahi Publications; 2007; 59.
- 35.Hebdaj D. From Culture to Hegemony, in the collection of articles on cultural studies, translated by Homeira Moshirzadeh. Tehran: Ayandeh Pouyan Cultural Institute; 1999; 241.
- 36.Kowsari M. Globalization, Identity and Cultural Bricolage. Tehran: Institute for Research and Development of Humanities; 2005; 29.
- 37.Tasif N. Iranian Transformation in the Process of Globalization. Master's Thesis, University of Tehran 2011, 121.
- 38.Giddens A. Modernity and Individuation (Society and Personal Identity in the Modern Era) Translated by Naser Mofavqian. Tehran: Ney; 2003; 76.

Sociological Explanation of Bricolage Identity Among Young People in Yasuj City with Emphasis on the Social Psychology of Plastic Surgery

Hatamikia M¹, Haqiqitian M¹, Hashemianfar SA^{2*}

¹Department of Sociology, Dehaqan Branch, Islamic Azad University of Dehaqan, Dehaqan, Iran, ²Department of Sociology, University of Isfahan, Isfahan, Iran

Received Date: 21 Dec 2024

Accepted Date: 21 Jun 2025

Abstract

Background & aim: The prevailing situation in Iran's cultural conditions and the dominance of global culture based on the constructive role of mass media throughout the world has caused an identity crisis among young people which has been considered a serious threat to identity. Therefore, the purpose of the present study was to determine and explain the sociological identity of bricolage among young people in Yasuj, Iran, with an emphasis on the social psychology of plastic surgery.

Methods: The present descriptive-cross-sectional study was conducted in 2020. The study population were young people aged 18-30 in Yasuj, Iran. It was conducted by survey method and data were collected using a researcher-made questionnaire from a sample of 350 people using multi-stage cluster sampling method. The validity of the questionnaire was based on Cronbach's alpha coefficient (bricolage identity 0.72) and its validity was based on the opinions of experts. The collected data were analyzed using regression and correlation coefficient statistical tests.

Results: Based on the inferential results of the present study, there was a positive and significant relationship between these variables and bricolage identity. The relationship between the use of social networks and bricolage identity was estimated at 0.59, the relationship between lifestyle and bricolage identity was estimated at 0.52, the relationship between cultural consumption and bricolage identity was estimated at 0.71, and the relationship between the acceptance of globalized culture and bricolage identity was estimated at 0.50. The estimated Pearson coefficient indicated that there was a strong and significant positive relationship between these variables and bricolage identity ($P < 0.05$).

Conclusion: According to the findings of the present research, the cultural consumption of young people had a positive impact on bricolage identity and its various dimensions. In fact, the more cosmopolitan, cultural, and differentiated the cultural consumption of young people, the higher the level of bricolage identity they have. In the traditional world, identity originated from specific and fixed sources of meaning that were generally local in nature, but then again as a result of cultural globalization, these fixed and specific semantic sources have also lost their semantic legitimacy. The growth of virtual social networks has caused cultural elements to spread rapidly around the world and become available to different people in local spaces.

Keywords: Bricolage identity, youth, social psychology of plastic surgery, lifestyle

***Corresponding author:** Hashemianfar SA, Department of Sociology, University of Isfahan, Isfahan, Iran.

Email: seyedalhashemianfar@yahoo.com

Please cite this article as follows: Hatamikia M, Haqiqitian M, Hashemianfar SA. Sociological Explanation of Bricolage Identity Among Young People in Yasuj City with Emphasis on the Social Psychology of Plastic Surgery. Armaghane-danesh 2025; 30(1): 135- 154.

The scientific research journal Armaghan Danesh, affiliated with Yasuj University of Medical Sciences, is an open-access publication. All articles published in this journal